

Posudek diplomové práce

Autor: Tereza Švandová

Název: Svátky a tradice jako součást multikulturní výchovy

Studijní obor: učitelství pro SŠ – RV – TIV

Rozsah práce: 86 stran + seznam literatury + přílohy + praktická část jako brožurka

Autorka zvolila pro svou diplomovou práci téma, které je v současné době pro Českou republiku velmi aktuální především z pohledu celospolečenského. Život v multikulturní společnosti je novou realitou pro každého občana a od školy se proto očekává nové pojetí interkulturního vzdělávání spojené s hledáním vhodných strategií ve výchově k multikulturnímu porozumění a k toleranci. V souvislosti se zvyšujícím se počtem žáků jiných národností ve školách se studentka ve své práci pokusila popsat svátky a tradice vybraných kultur a navrhnout využití tohoto tématu v multikulturní výchově.

Práce sestává z části teoretické, výzkumného šetření a části praktické - zaměřené na obsah a metody multikulturní výchovy na základních školách.

V části teoretické se autorka nejprve pokusila definovat základní pojmy používané v souvislosti s multikulturalitou a uvést výčet legislativních opatření vydaných v souvislosti s pobytem národnostních menšin a cizinců v ČR. Zde je třeba upozornit, že autorka cituje ze zákonů a vyhlášek, ale zdroje přesně a správně neuvádí (s. 16). U přejatých grafů chybí odkazy na zdroj.

V této části jsou dále zařazeny kapitoly o národnostních menšinách a kulturních tradicích vybraných etnik. Ačkoli diplomantka byla upozorněna na nutnost objasnit opodstatněnost zvoleného postupu (vč. výběru informací) vzhledem k záměru práce, stále potřebné vysvětlení postrádám. Nabízí se otázky: Týká se multikulturní výchova i vztahu ke jmenovaným menšinám, když se nejedná o cizince? Jakou souvislost mají například zvyklosti Rusů cizinců a Rusů – příslušníků menšiny? Odpovědi na tyto otázky se nutně musí odrazit dále - v interpretaci závěrů z výzkumných šetření, které diplomantka připravila a realizovala.

O výsledcích výzkumných sond informuje diplomantka v kap. 4. Všechno, co zjistila, je třeba posuzovat velmi opatrně. Vzorky respondentů jsou nesourodé a lze předpokládat, že např. jejich vztah k českému školství bude dán jejich možnostmi seznámit se s touto realitou. Chybí vysvětlení „zástupci etnických uskupení“. Argument, že „budou mít děti“ neobstojí. Grafy vyjadřující výsledky na s. 49 – 51 nejsou popsány. Velmi problematická je hypotéza o spokojenosti cizinců se stavem českého školství a interpretace jejího potvrzení.

Na problémy s interpretací výsledků rozhovorů s cizinci jsem diplomantku několikrát upozornila. Existuje vztah mezi informacemi o kulturních zvyklostech, svátcích a tradicích, které autorka zjistila studiem literatury a údaji, které uvedli dotazovaní cizinci? Obě části práce měly být zpracovány tak, aby korespondovaly. Uvědomuje si autorka, jak všechny proměnné (věk, doba pobytu, pohlaví, zaměstnání) mohly ovlivnit např. názor cizinců na chování Čechů?

Praktická část, která podle mého názoru měla být stěžejní částí diplomové práce, působí spíše jako doplnění dosud rozvíjených diskuzí o oblast multikulturní výchovy ve škole. Postrádám erudované vysvětlení implementace multikulturní výchovy do současného vzdělávacího systému i do zaváděného kurikula formou RVP. Vysvětlení na s. 76 je povrchní a neodborné pojeté.

Přesto se autorce podařilo do této kapitola shrnout mnoho cenných poznatků a rad, které našťastí našly své uplatnění ještě v příloze práce – připravené jako malá příručka pro učitele věnovaná metodám multikulturní výchovy. Některé náměty zde uvedené by bylo třeba lépe didakticky rozpracovat (autorka používá někde žáci, jinde studenti, není vymezen cíl jednotlivých aktivit ani návod, jak vést reflexi apod.).

Závěry:

Při celkovém posouzení diplomové práce je třeba vycházet z faktu, že autorka zvolila pro svou práci téma velmi obtížné, vyžadující důkladné promyšlení zadání, dlouhodobé sledování všech souvisejících problémů, studium naší i zahraniční literatury. Je pravda, že se do práce pustila s velkým entusiasmem, avšak „na poslední chvíli“. Mnohokrát pak narychlo měnila dílčí cíle a metody zkoumání. Tato skutečnost poznamenala výsledek jejího snažení. Předložená diplomová práce obsahuje stále mnoho otevřených otázek a problémů v interpretaci údajů. Bohužel v ní zůstaly také hrubé gramatické chyby (s. 61). Literatura není citována podle normy ISO.

I přes všechny výše uvedené připomínky předložená verze diplomové práce vyhovuje základním kritériím stanoveným pro tento typ prací. Také s ohledem na vynaložené úsilí studentky text upravit dle připomínek, doporučuji diplomovou práci k obhajobě. Předpokládám, že na problémy zmíněné v posudku bude autorka při obhajobě reagovat.

PaedDr. Eva Marádová, CSc.
vedoucí diplomové práce

V Praze 30. 4. 2006